

Kirkearkitektur i Odsherred 2

Kirkebesøg i Højby og Odden kirker

Klub Odsherred oplevelsen med besøg på 2 af herredets kendte kirker havde samlet lille snes medlemmer på den fantastiske "Indian Summer"- fredag d. 8. september 2023. Vi mødtes i Højby Kirke lige over middag med rundviser Kurt Tolsted, som har en bemærkelsesværdig viden om egnens og kirkens kulturhistorie.

Der er et næsten sakralt dagslys i Højby kirke, som løfter oplevelsen af rummet markant over normaliteten

Kulturhistorien omkring Højby er mangfoldig, - både fuld af fortidens baske oplevelser med ufred og lokale stridigheder hen over folkevandringstiden. Kurt formidlede historien overbevisende med datidens overtro, stridigheder, overgreb på piger og kvinder, knivmord på volds mændene, - men på samme tid også - som følge heraf - et voksende opbyggeligt, lokalt samarbejde med fælles front mod det onde og samling i den tidlige middelalder med bygning af den fine og imponerende Højby Kirke i munkesten omkring den første, tidligere trækirke. Stor tak til Kurt Tolsted for den intense formidling af en overraskende dramatisk historie!

Kurt Tolsted foran den imponerende altertavle i lyset

Efter fortællingen og et dejligt kaffe/kage-traktement på Hotel Højbysø, kørte vi til Odden kirke i Overby.

Den rødpudsede Odden Kirke på Sjællands Odde

Præsten i Odden Kirke, Kristian Massey Møller, tog imod os i våbenhuset i den fine, lille vejkirke, som efter en længerevarende restaurering åbnede igen i marts måned. Kirken er oprindeligt en romansk kirke, bygget i røde munkesten – ligesom Højby Kirke – og som i middelalderen, i stedet for datidens bjælkelofter, blev udstyret med murede, gotiske hvælvinger og udsmykket med kalkmalerier, - som det var på mode dengang. Kristian fortalte os om den særlige folkehistorie på Odden, hvor der var 2 "folkeslag", adskilt af et stendige på tværs af Odden. Hvert af disse 2 sogne havde for mange år siden hver deres liv og verden, men med tiden enedes man om at bygge den fælles kirke, som på et tidspunkt blev pudset og hvidkalket, som det var tradition i Danmark. Senere blev den rødkalket, - sandsynligvis fordi den oprindeligt stod i røde munkesten.

Det berømte, nyrestaurerede kalkmaleri i Odden Kirke står knivskarpt i de oprindelige, autentiske farver

Kalkmalerierne i skibet blev restaureret, orglet flyttet til tårnrummet og stolestaderne her rykkede ind i kirkeskibet. Et fint, hvidkalket kirkerum med bl.a. ovenstående usædvanligt smukt dekorerede kalkmaleri med Døden som kusk.

Kristian sluttede sin fortælling om kirken med beretningen om det berømte søslag ved Odden. D. 22. marts 1808 var den 24-årige Peter Willemoes om bord på linjeskibet Prinds Christian Frederik med 68 kanoner og en besætning på 576 mand på vej til Storebælt fra Norge. I Kattegat ud for Sjællands Odde mødte de en engelsk flådeenhed bestående af to linjeskibe, en fregat og to mindre skibe. Efter nogle timers kamp måtte de give op, da skibet gik på grund. Om bord var der 132 sårede og 69 dræbte, og blandt de dræbte var den 24-årige Peter Willemoes, som efter søslaget mod englænderne blev fundet i strandkanten på Sjællands Odde. Han fik en heltebegravelse på Odden Kirkegård, hvor der blev rejst et mindesmærke for ham.

Stor tak til Kristian Massey Møller for en levende beretning om Sjællands Odde, folket, kirken og søslaget!